

POSTANOWIENIE

25 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 25 lipca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa R.M.

przeciwko I. sp. z o. o. w K.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej R.M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z 17 grudnia 2024 r., XII Ga 544/24,

1) odrzuca skargę kasacyjną co do punktu I zaskarżonego wyroku w części oddalającej apelację strony pozwanej,

2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie,

3) zasądza od R.M. na rzecz I. sp. z o.o. w K. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia powodowi do dnia zapłaty.

[M.O.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 17 grudnia 2024 r. Sąd Okręgowy w Krakowie w sprawie z powództwa R.M. przeciwko I. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. o

zapłatę, na skutek apelacji wniesionej przez powoda i stronę pozwaną od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie z 25 kwietnia 2024 r., IV GC 387/21/S, oddalił obie apelacje oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Skargę kasacyjną na powyższe orzeczenie Sądu Okręgowego wniósł powód, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z 17 grudnia 2025 r. w całości. Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie - gdyby podstawy skargi kasacyjnej odnoszące się do naruszenia przepisów postępowania okazały się nieuzasadnione - o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie powództwa w całości, a ponadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód wskazał, iż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a także skarga jest oczywiście uzasadniona.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W ocenie skarżącego wymaga dokonania wykładni i wyjaśnienia użyte przez ustawodawcę w przepisie art. 491 § 1 k.c. wyrażenie dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej. Wykładni Sądu Najwyższego wymaga także odnoszone do art. 491 § 1 k.c. zagadnienie – czy kupujący może odmówić odbioru towaru – jeżeli towar ma wady.

Ponadto w ocenie skarżącego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem Sąd drugiej instancji nie odniósł się w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia do wszystkich zarzutów apelacyjnych, w szczególności do zarzutu naruszenia art. 491 § 1 k.c. Powyższe stanowi naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c.

Skarga kasacyjna powoda nie nadawała się do merytorycznego rozpoznania.

Po pierwsze, z uwagi na brak *gravamen* powoda podlegała odrzuceniu co

do punktu I zaskarżonego wyroku w części oddalającej apelację strony pozwanej.

Po drugie, skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Sąd Najwyższy, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne wciąż uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy przewidziana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja tzw. przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23). Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Skarga nie jest oczywiście uzasadniona. Na tle tej przesłanki przyjmuje się, że chodzi o szczególne, kwalifikowane, wręcz rażące wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji, bez wnikliwego wgłębiania się w merytoryczną analizę trafności orzeczenia (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; 7 października 2010 r., I CSK 189/10; z 28 lipca 2011 r., I CSK 77/11), o wyraźny i istotny błąd z zakresu prawa procesowego lub materialnego, który może mieć wpływ na wynik sprawy (postanowienie SN z 26 kwietnia 2012 r., II CSK 640/11). Ponadto w orzecznictwie przyjmuje się, że o przyjęciu skargi

kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje (a zatem nie musi wyłącznie rozstrzygać) *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz istotny jest skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. zamiast wielu postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004, nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08; z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08; z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15).

Skarżący obowiązany jest w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, z jakiego powodu należy uznać, że przepis został w ewidentny sposób naruszony (zob. np. postanowienia SN: z 24 września 2013 r., III SK 4/13; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 24 września 2020 r., I CSK 131/20).

Sąd II instancji nie odniósł się co prawda do zarzutu naruszenia art. 491 § 1 k.c., ale poza samym wskazaniem tego naruszenia skarżący nie wskazał, dlaczego skutkowało ono wydaniem oczywiście wadliwego wyroku. Nie każde zaś naruszenie przepisu prawa procesowego skutkuje uznaniem, iż doszło do oczywistej i rażącej obrazę prawa w rozumieniu wskazanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W zakresie pozostałych wskazanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przesłanek uzasadnienie wniosku jest lakoniczne i nie spełnia kryteriów formułowanych w tym zakresie jednolicie w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Istotne zagadnienie prawne powinno zostać sformułowane wraz z przytoczeniem argumentów prawnych świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. np. postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z 7 czerwca 2005 r., V CKN 3/05; z 16 marca 2007 r., III CSK 34/07). Konieczne jest też wskazanie argumentów przekonujących o istotności zagadnienia (zob. postanowienie SN z 24 lipca 2007 r., IV CSK 207/07), możliwych

kierunków interpretacyjnych (postanowienie SN z 14 listopada 2024 r., I CSK 3078/23) oraz własnego stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 30 stycznia 2023 r., I CSK 2599/22).

Zagadnienie powinno być ponadto sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie SN z 20 maja 2021 r., II CSK 132/21).

Sąd Najwyższy nie zastępuje strony skarżącej i nie jest jego rolą poszukiwanie *ex officio* argumentów przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 lutego 2007 r., I UZ 47/06). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowi jej element samodzielny (wyodrębniony) i nie może być utożsamiany z innymi wymaganiami skargi kasacyjnej, w tym jej podstawami i ich uzasadnieniem (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08; z 10 marca 2016 r., II CSK 10/16; z 8 stycznia 2019 r., IV CSK 243/18; z 11 maja 2022 r., I CSK 1468/22).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, § 1¹ i 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

SSN Kamil Zaradkiewicz

(M.M.)

[SOP]

